

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคร
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒

๑. ในกาลต่อมา พระเถระ(ผู้เจริญวิปัสสนา)ได้มาเฝ้าพระบรมศาสดา เก็บบาตรและจีวรไว้ในสำนักพระเถระผู้เป็นสหายนั่นแล้ว ไปถวายบังคม พระบรมศาสดาและไหว้พระเถระชั้นผู้ใหญ่ ๘๐ องค์แล้ว ก็กลับมาอยู่ที่อยู่ของ พระเถระผู้เป็นสหaya ๑ ลำดับนั้น พระเถระผู้เป็นสหaya(ผู้เรียนคันถธุระ) นั้น ให้ศิษยานุศิษย์ทำวัตรแก่ท่าน(ผู้เจริญวิปัสสนา) หยิบอาสนะที่มีขนาดเท่ากัน (ปู)นั่งแล้วด้วยหมายใจว่า จักถามปัญหา ดังนี้ ๑ ขณะนั้น พระบรมศาสดา ทรงทราบว่า ภิกษุผู้เรียนคันถธุระนั้น เบียดเบียนบุตรของเราผู้เห็นปานนี้แล้ว พึงเกิดในนรก ดังนี้ ด้วยทรงเอ็นดูในเธอ จึงประหนึ่งเสด็จเที่ยวจาริกไปใน วิหาร เสด็จถึงสถานที่ที่เธอตั้ง ๒ รูปนั้นนั่งแล้ว ประทับนั่งบนพุทธอาสน์ที่ ปลูกไว้แล้ว ๑ แท้จริง ภิกษุทั้งหลาย เมื่อจะนั่ง ณ ที่นั้น ๑ ย่อมปลูกพุทธ- อาสน์ไว้ก่อนแล้วจึงนั่ง ๑ เพราะเหตุนี้ พระบรมศาสดา จึงประทับนั่งบน อาสนะที่ภิกษุปลูกไว้ตามปกติตนเอง ๑ ก็แล พระบรมศาสดาครั้นประทับ นั่งแล้ว จึงตรัสถามปัญหาในปฐมฉานกะภิกษุผู้เรียนคันถธุระ ครั้นเมื่อภิกษุผู้ เรียนคันถธุระนั้น ทูลตอบไม่ได้ จึงตรัสถามปัญหา ในรูปสมบัติและอรู- ปสมบัติ แม้ทั้ง ๘ เริ่มแต่ทุกขฉานเป็นต้นไป ๑ พระเถระผู้เรียนคันถธุระ ไม่สามารถจะทูลตอบปัญหาได้แม้สักข้อหนึ่ง ๑ ส่วนพระเถระนอกนี้ ทูลตอบ ปัญหาได้หมดทุกข้อ ๑

๒. ที่นั้น พระบรมศาสดา ตรัสถามปัญหาในโศคาปิตติมรรคกะเธอ ๑ พระเถระผู้เรียนคันถธุระ ไม่สามารถจะทูลตอบได้ ๑ แต่นั้น จึงตรัสถาม พระเถระผู้เป็นพระฉินาสพ๑ พระเถระทูลตอบได้๑ พระบรมศาสดาทรง ชมเชยว่า ดีละ ๑ แล้วตรัสถามปัญหาแม้ในมรรคที่เหลือโดยลำดับ ๑ พระเถระผู้เรียนคันถธุระ ไม่สามารถจะทูลตอบได้แม้สักข้อเดียว ๑ ส่วน

พระเจ้ามหาสมุทรตอบปัญหาที่ตรัสถามแล้ว ๆ ได้ ๆ พระบรมศาสดา ได้ประทาน
 สาธุการแก่พระชีนาสนั้นในฐานะแม่ทั้ง ๔ ๆ เทวดาทั้งหมด ตั้งต้นแต่ภูมเทวดา
 จนถึงพรหมโลก และนาคครุฑทั้งหลายได้ยืนสาธุการนั้นแล้ว ก็ได้ให้สาธุการ ๆ
 พวกอันเตวาสิกและสัททวิหาริกของพระเถระผู้เรียนคันถธุระนั้น ได้สดับ
 สาธุการนั้นแล้ว จึงยกโทษพระบรมศาสดาว่า กรรมนั้นชื่ออะไรกัน
 พระบรมศาสดาทรงทำลงไปแล้ว พระบรมศาสดาได้ประทานสาธุการในฐานะ
 ทั้ง ๔ แก่พระเถระผู้เฒ่า ผู้ไม่รู้อะไรเลย แต่สำหรับอาจารย์ของพวกเขา
 ผู้ทรงจำพระปริยัติธรรมไว้ได้ทั้งหมด ผู้เป็นหัวหน้าภิกษุประมาณ ๕๐๐ รูป
 พระบรมศาสดา มิได้ทรงกระทำแม้เหตุมาตราว่าความสรรเสริญ ๆ ลำดับนั้น
 พระบรมศาสดา ตรัสถามภิกษุเหล่านั้นว่า ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอพูดถึงชื่อว่า
 เรื่องอะไรกันเหล่านั้น เมื่อเรื่องราวนั้น ภิกษุทั้งหลายทูลแจ้งแล้ว จึงตรัสว่า
 ภิกษุทั้งหลาย อาจารย์ของพวกเขา เป็นเช่นกับผู้รักษา(เลี้ยง)โคเพื่อค่าจ้างใน
 ศาสนาของเรา ส่วน บุตรของเรา เป็นเช่นกับเจ้าของผู้บริโภคปัญจโครสตามใจ
 ชอบ ดังนี้แล้ว ได้ภายิตพระคาถาเหล่านี้ ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล ไทยเป็นมคธ

๑. อปรภาเค เถโร สตถารํ ทฏฺฐํ อากโต สหายกตฺเถรสฺส สนฺติเก
 ปตฺตจิวํ จเปตฺวา คนฺตฺวา สตถารณฺเจว อสฺตีติมหาเถเร จ วณฺทิตฺวา
 สหายกตฺเถรสฺส วสนญฺจานํ ปจฺจาคมิ ฯ อถสฺส โส วตฺตํ การเตว
 สมปฺปมาณํ อาสนํ คเหตฺวา ปณฺหํ ปุณฺณิสฺสามิติ นิสฺสีทิ ฯ ตสฺมี ขณ
 สตฺถา เอส เอวรูปํ มม ปุตฺตํ วิเหเจตฺวา นิริเย นิพฺพตฺเตยฺยาติ ตสฺมี
 อนุกมฺปาย วิหารจาริกํ จรณฺโต วิย เตสํ นิสฺสินญฺจานํ คนฺตฺวา ปณฺณตฺเต
 พุทฺธาสน นิสฺสีทิ ฯ ตตฺถ ตตฺถ นิสฺสีทฺนตา หิ ภิกฺขุ พุทฺธาสนํ
 ปณฺณาเปตฺวา ว นิสฺสีทฺนติ ฯ เตน สตฺถา ปกฺติปณฺณตฺเตยฺว อาสน
 นิสฺสีทิ ฯ นิสฺซชฺช โข ปน คนฺถิกภิกฺขุํ ปจฺมชฺชมาเน ปณฺหํ ปุณฺณิตฺวา ตสฺมี
 อถิตฺเต พุตฺติชฺชมาเน อาทิ กตฺวา อฏฺฐสฺสุปี สมาปตฺติสฺสุ รูปารุเปสฺสุ ปณฺหํ
 ปุณฺณิ ฯ คนฺถิกตฺเถโร เอกํปี กเถตุํ นาสภฺชิ ฯ อิตโร ตํ สพฺพํ กเถสิ ฯ

๒. อถ นํ โสตาปตฺติมกฺเค ปณฺหํ ปุณฺณิ ฯ คนฺถิกตฺเถโร กเถตุํ
 นาสภฺชิ ฯ ตโต จีณาสวตฺถเระ ปุณฺณิ ฯ เถโร กเถสิ ฯ สตฺถา สาธุ สาธุติ
 อภินนฺทิตฺวา เสสมกฺเคสฺสุปี ปฏิปาทฺธิยา ปณฺหํ ปุณฺณิ ฯ คนฺถิกตฺเถโร เอกํปี
 กเถตุํ นาสภฺชิ ฯ จีณาสโว ปน ปุณฺณิตฺตํ กเถสิ ฯ สตฺถา จตฺตสฺสุปี
 จาเนสฺสุ ตสฺส สาธุการํ อทาสิ ฯ ตํ สุตฺวา ภูมฺมเทเว อาทิ กตฺวา ยาว
 พุรหฺมโลกา สพฺพทา เทวตา เจว นาคสฺสฺสณฺณา จ สาธุการํ อทาสฺสุ ฯ ตํ
 สาธุการํ สุตฺวา ตสฺส อนุเตวาสิกา เจว สทฺธิวิหาริโน จ สตฺถารํ
 อชฺฌมายีสฺสุ ก็ นามตํ สตฺถาราว กตฺ: ภิกฺขุ อชานนฺตสฺส มหาลกตฺเถรสฺส
 จตฺตสฺสุ จาเนสฺสุ สาธุการํ อทาสิ อมฺหากํ ปนาจริยสฺส สพฺพปรียตฺติชฺรสฺส
 ปณฺจณฺนํ ภิกฺขุสฺตานํ ปาโมกฺขสฺส ปสฺสามตฺตํปี น กริติ ฯ อถ เน

